

Gayri Safi Katma Değer Artıyor

Ekonomik birimlerin belli bir dönemde bir bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değer Gayri Safi Katma Değer olarak tanımlanmaktadır.

Türkiye'nin gayri safi katma değeri 2004 yılında **494,9** milyar TL'den, 2011 yılı itibariyle **1.150,5** milyar TL'ye ulaşmıştır. Küresel krizin yaşandığı 2008-2009 dönemi haricinde artış trendinin korunduğu görülmektedir.

En Büyük Artış Hizmetler Sektöründe

Hizmetler sektörünün iki önemli alt sektörü olan inşaat ve turizmdeki canlılık bu sektörün yedi yılda % 140 artmasına yol açtı. Ülkede tarım sektörü gelişmekle birlikte bu sektörden hizmetler sektörüne gözle görünür bir kayma olduğu görülmektedir.

TRC3 Bölgesinde Sanayi Ön Plana Çıkıyor

Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak illerinin toplam ürettikleri gayrisafi katma değer 2004 yılında **4,95** milyar TL'den 2011 yılında **15,89** milyar TL'ye ulaşmıştır.

Tarımsal alanları sınırlı olan, tarım ve hayvancılığın modern tekniklerle yapılmadığı Bölgemizde 2008 yılındaki kuraklık döneminden sonra tarımda üretilen katma değer ciddi bir şekilde arttığı görülmektedir.

İnşaat ve turizm sektörlerindeki canlılıktan Bölgemizin de pay aldığı hizmetler sektörü ciddi bir gelişim içindedir. Bölgede gerçekleştirilen kamu yatırımlarının bu canlılığın en önemli nedeni olarak görülmektedir.

Bölgemizde Sanayi En Fazla Gelişim Gösteren Ana Sektör Konumunda

2012 yılı ve sonrasındaki olumlu süreçle birlikte yeni teşvik sisteminin etkilerinin daha da katkı sağlayıcı olması beklenmektedir.

2004	Tarımsal Gayri Safi Katma Değer	Milyar TL	Sıra
TR	Türkiye	53,00	1
TR33	Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak	3,87	1
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	3,60	2
TR62	Adana, Mersin	3,49	3
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	3,17	4
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	3,14	5
TR52	Konya, Karaman	2,93	6
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	2,73	7
TR22	Balıkesir, Çanakkale	2,57	8
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	2,46	9
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	2,39	10
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	2,37	11
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	2,17	12
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	2,08	13
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	2,04	14
TR31	İzmir	2,01	15
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	1,84	16
TR51	Ankara	1,43	17
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	1,23	18
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	1,17	19
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	1,12	20
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	1,11	21
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	1,05	22
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	1,05	23
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	0,96	24
TR10	İstanbul	0,52	25
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	0,50	26

2011	Tarımsal Gayri Safi Katma Değer	Milyar TL	Sıra
TR	Türkiye	103,64	1
TR33	Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak	7,83	1
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	7,58	2
TR62	Adana, Mersin	6,71	3
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	6,69	4
TR52	Konya, Karaman	6,08	5
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	5,74	6
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	5,58	7
TR22	Balıkesir, Çanakkale	5,51	8
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	4,97	9
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	4,28	10
TR31	İzmir	4,13	11
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	4,08	12
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	4,04	13
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	4,01	14
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	3,56	15
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	3,04	16
TR51	Ankara	2,80	17
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	2,76	18
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	2,74	19
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	2,25	20
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	2,12	21
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	1,91	22
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	1,89	23
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	1,84	24
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	0,88	25
TR10	İstanbul	0,62	26

Bölgemizde Tarımsal Üretim Artıyor Ancak Meyve ve Sebze Üretimine Geçiş Henüz Sağlanamadı

Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak illerinin tarımda ürettikleri gayri safi katma değer 2004 yılında **1,05** milyar TL'den 2011 yılında **2,74** milyar TL'ye ulaşmıştır. Bölgemiz bu performansı ile TRA2, TR82, TRA1 Bölgelerinin önüne geçerek 26 Bölge içerisinde 19. sıraya yükselmiştir. Tarımsal katma değerdeki bu gelişme bitkisel ve hayvansal üretimdeki artışla paralellik göstermektedir. Bölgemiz 2008 yılında ülkedeki sebze üretiminin **% 0,85'ini** sağlarken 2011 yılında **% 1,10'una** ulaşmıştır. Aynı dönemde meyve üretimi **% 0,97'den % 1,42'ye**, diğer bitkisel ürünler **% 1,65'ten % 2,40** seviyesine yakalamıştır. Buğday, arpa, mısır, mercimek, üzüm, fıstık ve nar gibi Bölgemizdeki önemli tarımsal ürünlerin tamamında üretim artışı olduğu görülmekle birlikte büyük ölçekli sulama projeleri ile 2015-2016 yılları itibarıyla meyve ve sebze üretiminin Bölgemizde daha da ağırlık kazanması beklenmektedir.

2004	Sanayi Gayri Safi Katma Değer	Milyar TL	Sıra
TR	Türkiye	138,41	1
TR10	İstanbul	39,72	1
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	13,20	2
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	12,02	3
TR51	Ankara	10,51	4
TR31	İzmir	10,16	5
TR33	Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak	5,51	6
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	4,74	7
TR62	Adana, Mersin	4,63	8
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	4,07	9
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	3,35	10
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	3,05	11
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	3,00	12
TR52	Konya, Karaman	2,97	13
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	2,84	14
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	2,74	15
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	2,71	16
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	2,34	17
TR22	Balıkesir, Çanakkale	2,12	18
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	1,73	19
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	1,49	20
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	1,44	21
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	1,14	22
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	0,88	23
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	0,83	24
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	0,80	25
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	0,40	26

2011	Sanayi Gayri Safi Katma Değer	Milyar TL	Sıra
TR	Türkiye	316,33	1
TR10	İstanbul	85,47	1
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	30,20	2
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	26,06	3
TR51	Ankara	25,53	4
TR31	İzmir	20,42	5
TR33	Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak	14,82	6
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	12,19	7
TR62	Adana, Mersin	9,57	8
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	9,14	9
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	8,21	10
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	7,89	11
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	6,74	12
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	6,49	13
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	6,47	14
TR52	Konya, Karaman	6,36	15
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	6,06	16
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	5,84	17
TR22	Balıkesir, Çanakkale	5,48	18
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	4,58	19
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	4,42	20
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	4,06	21
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	3,66	22
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	2,12	23
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	1,82	24
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	1,64	25
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	1,08	26

Bölgemiz Tarımdan Sanayiye Kayıyor

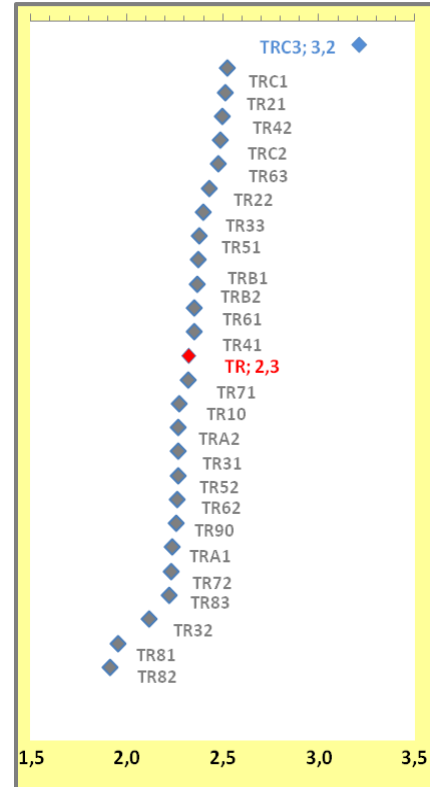
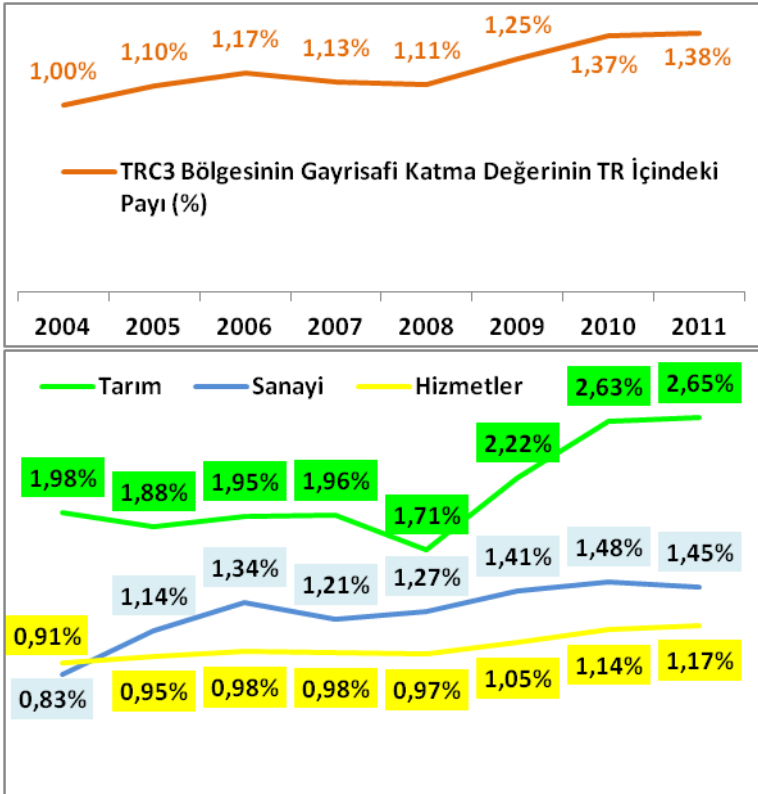
Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak illerinin sanayide ürettikleri gayri safi katma değer 2004 yılında **1,14** milyar TL'den 2011 yılında **4,58** milyar TL'ye ulaşmıştır. Bölgemiz bu performansı ile TRC2, TR71, TRB1 Bölgelerinin önüne geçerek 26 Bölge içerisinde 19. sıraya yükselmiştir. Bölgemiz sanayisi tarıma göre daha büyük bir gelişme göstermekle birlikte bu gelişmenin istihdama yansıtıldığı da görülmektedir. 2004 yılında yaklaşık **38 bin kişi** sanayide istihdam edilirken 2011 yılında bu alanda istihdam edilen kişi sayısı **82 bine** çıkmıştır. Aynı dönemde tarımdaki istihdam **155 binden 62 bin** seviyesine gerilemiştir. Bölgemizde kurulan firma sayısındaki artış ve kapanan firma sayısında azalış sanayiye olan yönelimi göstermektedir.

2004	Hizmetler Gayri Safi Katma Değer	Milyar TL	Sıra
TR	Türkiye	303,47	
TR10	İstanbul	97,21	1
TR51	Ankara	29,79	2
TR31	İzmir	21,29	3
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	15,57	4
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	14,56	5
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	13,45	6
TR62	Adana, Mersin	12,00	7
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	10,61	8
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	8,02	9
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	7,87	10
TR33	Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak	7,81	11
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	6,65	12
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	6,35	13
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	6,29	14
TR52	Konya, Karaman	6,00	15
TR22	Balıkesir, Çanakkale	5,45	16
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	5,13	17
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	4,73	18
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	4,28	19
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	3,98	20
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	3,74	21
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	2,95	22
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	2,79	23
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	2,76	24
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	2,36	25
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	1,82	26

2011	Hizmetler Gayri Safi Katma Değer	Milyar TL	Sıra
TR	Türkiye	730,49	
TR10	İstanbul	226,35	1
TR51	Ankara	70,97	2
TR31	İzmir	51,37	3
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	41,24	4
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	39,25	5
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	32,10	6
TR62	Adana, Mersin	29,25	7
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	24,28	8
TR33	Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak	18,66	9
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	18,47	10
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	18,01	11
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	17,31	12
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	15,94	13
TR52	Konya, Karaman	14,53	14
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	14,40	15
TR22	Balıkesir, Çanakkale	13,66	16
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	13,25	17
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	11,67	18
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	10,14	19
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	9,67	20
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	8,57	21
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	7,99	22
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	7,41	23
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	6,64	24
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	4,70	25
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	4,66	26

Bölgemizin Yaşanılır İmajı Güçleniyor

Bölgemiz ekonomisinde, ülkemizde olduğu gibi en önemli pay hizmetler sektörüne aittir. 2004 yılında 26 Bölge içerisinde 24. sırada yer alan Bölgemizin 2011 yılına 21. sıraya yükselmiştir. Bu alanda Güneydoğu Anadolu Bölgesinde görece durumunu iyileştiren Bölgemizin 2012 yılı ve sonrası için bu ilerleyişini sürdürmesi beklenmektedir. Sektördeki bu iyileşmenin istihdama da ciddi bir şekilde yansdığı görülmektedir. 2004 yılında **148 bin** kişi hizmet sektöründe çalışırken 2011 yılına gelindiğinde yaklaşık **% 50**'lik bir artışla **221 bine** ulaşmıştır. Hizmet sektöründeki gelişme kentlerin geliştiğini ve daha yaşanılabilir hale geldiğini göstermektedir.

Bölgemizde 2004 yılında **4,95** milyar TL olan gayrisafi katma değer 2011 yılına gelindiğinde yaklaşık **3,2** katına çıkarak **15,89** milyar TL olarak gerçekleşmiştir. TRC3 Bölgesi dışındaki bölgelerdeki artış genel olarak **2,0 - 2,5** kat arasındadır.

Türkiye'nin gayri safi katma değeri 2004-2011 döneminde 2009 yılındaki durgunlukla birlikte yıllık ortalama % 12,8 artmıştır. TRC3 Bölgesinde 2007-2009 yılları arasında görece yatay bir seyir izleyen bölgesel gayri safi katma değer 2004-2011 yılları arasında yıllık ortalama % 18,13'lük bir artış göstermiştir. 2004 yılında ülkenin toplam gayri safi katma değerinin % 1'ini üreten TRC3 Bölgesi, 2011 yılında bunu % 1,38 seviyesine çıkarmıştır. 2011 yılında Bölgenin toplam nüfusun % 2,75'ini oluşturduğu göz önüne alındığında yapılan katkının % 50 ile sınırlı kaldığı söylenebilir.

Türkiye % 12,8 ile yıllık ortalama gayri safi katma değer artışını korurken, 2023 yılında toplam nüfusun % 2,87'sinin oluşturması beklenen Bölgemizin aynı gelişme performansını sürdürmesi durumunda 2023 yılında toplam ülke gayri safi katma değerinin % 2,40'ını üretebilmesi mümkün hale gelecektir. Böylece 2011 yılında % 50 olan bölgesel katkı 2023 yılında % 83,8'e ulaşmış olacaktır. Bölgenin nüfusuna göre % 100 katkı sağlaması için gayri safi katma değerini yıllık ortalama % 19,88 oranında artırması gerekecektir.

Bölgelerin Sektörel GSYH'daki Payları %	2004 2011									
	Tarım		Sanayi		Hizmetler		Toplam		Sıra	
TR10 İstanbul	1,0%	0,6%	28,7%	27,0%	32,0%	31,0%	27,8%	27,2%	1	1
TR51 Ankara	2,7%	2,7%	7,6%	8,1%	9,8%	9,7%	8,4%	8,6%	2	2
TR31 İzmir	3,8%	4,0%	7,3%	6,5%	7,0%	7,0%	6,8%	6,6%	3	3
TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik	4,6%	3,9%	9,5%	9,5%	5,1%	5,4%	6,3%	6,4%	4	4
TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	4,5%	4,8%	8,7%	8,2%	4,8%	5,6%	5,8%	6,3%	5	5
TR61 Antalya, Isparta, Burdur	5,9%	7,3%	2,0%	1,9%	4,4%	4,4%	3,9%	4,0%	7	6
TR62 Adana, Mersin	6,6%	6,5%	3,3%	3,0%	4,0%	4,0%	4,1%	4,0%	6	7
TR33 Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak	7,3%	7,6%	4,0%	4,7%	2,6%	2,6%	3,5%	3,6%	9	8
TR32 Aydın, Denizli, Muğla	6,8%	6,5%	3,4%	2,9%	3,5%	3,3%	3,8%	3,5%	8	9
TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	3,8%	2,9%	2,9%	3,9%	2,1%	2,2%	2,5%	2,7%	12	10
TR83 Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	6,0%	5,5%	2,0%	2,1%	2,6%	2,5%	2,8%	2,7%	10	11
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	4,5%	4,1%	2,2%	2,6%	2,2%	2,4%	2,4%	2,6%	13	12
TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	3,5%	3,4%	2,0%	2,0%	2,6%	2,5%	2,5%	2,4%	11	13
TR52 Konya, Karaman	5,5%	5,9%	2,1%	2,0%	2,0%	2,0%	2,4%	2,3%	14	14
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	3,9%	3,9%	2,4%	2,5%	2,1%	2,0%	2,4%	2,3%	15	15
TR22 Balıkesir, Çanakkale	4,8%	5,3%	1,5%	1,7%	1,8%	1,9%	2,1%	2,1%	16	16
TRC2 Şanlıurfa, Diyarbakır	5,2%	5,4%	1,1%	1,4%	1,7%	1,8%	1,9%	2,0%	17	17
TRC1 Gaziantep, Adıyaman, Kilis	1,8%	2,0%	1,7%	2,1%	1,6%	1,6%	1,6%	1,8%	18	18
TR71 Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	4,1%	3,9%	1,3%	1,3%	1,2%	1,3%	1,5%	1,5%	19	19
TRB1 Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	2,0%	2,2%	1,0%	1,2%	1,4%	1,4%	1,4%	1,4%	21	20
TRC3 Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	2,0%	2,6%	0,8%	1,4%	0,9%	1,2%	1,0%	1,4%	23	21
TR81 Zonguldak, Karabük, Bartın	0,9%	0,8%	2,2%	1,8%	1,3%	1,1%	1,5%	1,3%	20	22
TRB2 Van, Muş, Bitlis, Hakkari	2,3%	2,7%	0,6%	0,6%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	22	23
TRA1 Erzurum, Erzincan, Bayburt	2,1%	1,8%	0,6%	0,7%	0,9%	0,9%	1,0%	0,9%	24	24
TR82 Kastamonu, Çankırı, Sinop	2,1%	1,8%	0,6%	0,5%	0,8%	0,6%	0,9%	0,7%	25	25
TRA2 Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	2,2%	1,8%	0,3%	0,3%	0,6%	0,6%	0,7%	0,7%	26	26
TR Türkiye	100	100	100	100	100	100	100	100		

TRC3 Bölgesi, 2004-2011 döneminde gayri safi katma değerinin ülke içinde payı göz önüne alındığında oransal olarak durumu iyileşen hizmetler sektörü için 14, sanayi sektörü için 16, tarım sektörü için 12, toplam için de 14 Bölgeden biridir.

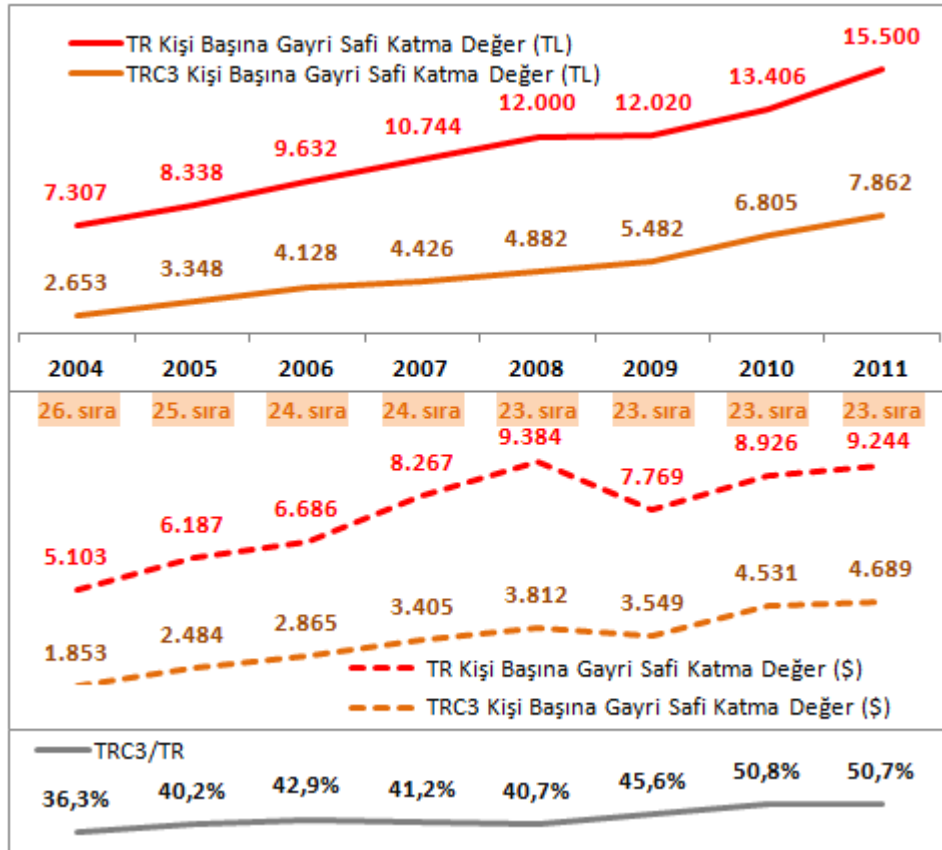
Bölge içi dağılıma bakıldığında bütün bölgelerde hizmetler sektörünün önemli bir ağırlığı bulunmaktadır. Sanayisi gelişmiş olan bölgelerde hizmetler sektörünün de görece gelişmiş olduğu görülmektedir.

TRC3 Bölgesi sektörel bazda da gayri safi katma değerini en çok artıran bölge konumundadır. Bununla birlikte Bölge içinde hizmetler sektörünün payının görece sabit kaldığı, tarım sektörünün payının azaldığı, sanayisinin de arttığı görülmektedir.

Bölgemiz Ekonomisindeki Gelişme İhracat Rakamlarına da Yansımakta

2004-2011 döneminde ekonomisi gelişen TRC3 Bölgesinin ihracatının da aynı dönemde sürekli arttığı görülmektedir. 2004 yılında 194 milyon \$ olan Bölgemiz ihracatı 2011 yılına gelindiğinde 1 milyar 775 milyon \$ seviyesine kadar yükselmiştir.

Gayri Safi Katma Değerin Dağılımı %		2004		2011			
Sanayi	Türkiye	28	10,7	61,3	63,5	9,0	27,5
	İstanbul	28,9	0,4	70,7	72,4	0,2	27,4
Tarım	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	32,8	16,4	50,7	51,2	9,7	39,1
Hizmetler	Balıkesir, Çanakkale	20,9	25,3	53,8	55,4	22,3	22,2
	İzmir	30,4	6	63,6	67,7	5,4	26,9
	Aydın, Denizli, Muğla	25	19	56	60,5	16,7	22,8
	Manisa, Afyon, Kütahya, Uşak	32	22,5	45,4	45,2	19,0	35,9
	Bursa, Eskişehir, Bilecik	42,3	7,9	49,9	53,4	5,6	41,1
	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	41,5	8,2	50,3	57,1	6,9	36,1
	Ankara	25,2	3,4	71,4	71,5	2,8	25,7
	Konya, Karaman	25	24,6	50,4	53,9	22,5	23,6
	Antalya, Isparta, Burdur	14,6	16,2	69,2	70,2	16,6	13,3
	Adana, Mersin	23	17,4	59,6	64,2	14,7	21,0
	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	24,9	19,8	55,2	58,1	14,4	27,5
	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	22,7	28,4	48,9	54,4	22,7	22,9
	Kayseri, Sivas, Yozgat	28,4	17,7	53,9	54,7	15,3	30,0
	Zonguldak, Karabük, Bartın	40,5	6,7	52,8	54,3	6,0	39,7
	Kastamonu, Çankırı, Sinop	18,7	26,1	55,1	56,9	23,1	20,1
	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	19,7	22,7	57,6	59,7	18,5	21,8
	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	21,8	14,8	63,4	64,2	12,7	23,1
	Erzurum, Erzincan, Bayburt	17,5	23,5	59	62,7	17,4	20,0
	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	11,9	34,5	53,7	61,2	24,8	14,0
	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	21,3	15,4	63,2	63,2	14,0	22,8
	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	17,3	24,3	58,3	61,8	23,0	15,2
	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	29,2	12	58,8	57,5	10,5	32,0
	Şanlıurfa, Diyarbakır	15,9	29,2	54,9	57,0	24,0	19,0
	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	23,1	21,2	55,7	53,9	17,3	28,8

TRC3 Bölgesi, 2004-2011 döneminde kişi başına düşen gayri safi katma değerini (1.853\$) 2.663 TL'den (4.689 \$) 7.862 TL'ye çıkarmıştır.

Kişi başına üretilen gayri safi katma değerde 26 Bölge içinde 2004 yılında son sırada yer alan TRC3 Bölgesi 2011 yılında 23. sıraya yükselmiştir.

2004 yılında Bölgede bir kişinin ürettiği ortalama katma değer, ülke bazındaki katma değer yaklaşık 3'te 1'i iken 2011 yılında yarısına kadar yükselmiştir.

Bölgemizde istihdam edilen kişi başına üretilen gayri safi katma değer aynı dönemde tarım sektöründe 6,8 TL'den 44,3 TL'ye yükselmiştir. Bu durumda tarımsal üretimdeki artış kadar kırsaldaki atıl istihdamın da etkisi bulunmaktadır.

Atıl istihdam riskinin az olduğu sanayi ve hizmetler sektörlerinde istihdam edilen kişi başına düşen gayri safi katma değer yine aynı dönemde sırasıyla 30,1 TL ve 18,6 TL'den 55,9 TL ve 38,8 TL'ye yükselmiştir.